

Izvorna jezična inačica ove stranice [NL](#) nedavno je izmijenjena. Naši prevoditelji trenutno pripremaju jezičnu inačicu koju vidite.

nizozemski

Swipe to change

Nacionalinės teisingumo sistemos

Nizozemska

Šiame skyriuje pateikiama trumpa Nyderlandų teismų sistemos apžvalga.

Službeni prijevod nije dostupan u jezičnoj verziji koju tražite.

Ovdje možete pristupiti strojnomo prijevodu ovog sadržaja. Imajte na umu da je svrha tog prijevoda samo pružiti kontekst. Vlasnik ove stranice ne prihvaća nikakvu odgovornost ni obvezu u pogledu kvalitete strojno prevedenog teksta.

-----hrvatski-----bugarskišpanjolskičeškiđanskiinjemackiesticongrigčkiegleskifrancuskitalijanskilatvijskilitavskimađarski

malteškiportugalskirumunjskislovačkislovenskifinskišvedski

Teisėtvarkos sistema. Teismų sistema

Teismų administravimas

Teismų taryba yra teismų sistemos dalis, tačiau pati nevykdo teisingumo. Ji perėmė kai kurias Teisingumo ministerijos funkcijas. Šios funkcijos susijusios su veikla, kaip antai biudžeto lėšų paskirstymu, finansų valdymo priežiūra, personalo politika, IKT ir aprūpinimu patalpomis. Taryba padeda teismams vykdyti veiklą minėtose srityse. Dar vienas jai patikėtas uždavinys – užtikrinti teismų sistemos veiklos kokybę ir teikti konsultacijas dėl naujų teisės aktų, susijusių su teisingumo vykdymu. Taryba taip pat atstovauja teismams diskusijose su visuomene ir politikais.

Tarybos **uždaviniai** yra susiję su veiklos klausimais (plačiausia prasme), biudžeto klausimais ir kokybiniais teisingumo vykdymo aspektais.

Taryba atlieka pagrindinį vaidmenį sudarant ir vykdamas teismų sistemos biudžetą ir atsiskaitant už jo įgyvendinimą. Biudžeto sistema yra pagrįsta darbo krūvio vertinimo sistema, kurią prižiūri Taryba. Taryba užtikrina ir prižiūri kasdieninės teismų veiklos procedūras. Jos konkrečios funkcijos susijusios su personalo politika, aprūpinimu patalpomis, IKT ir išorės santykiais. Tarybai įstatymais suteikta daug įgaliojimų, todėl ji gali vykdyti šias funkcijas. Pavyzdžiui, Taryba turi teisę duoti įpareigojančius bendrus nurodymus dėl veiklos politikos, nors ji linkusi kuo rečiau naudotis šia teise.

Taryba atsakinga už naujų teismų ir teismo pareigūnų paiešką, atranką ir mokymą. Dirbdama minėtose srityse ji dažnai konsultuojasi su teismų tarybomis.

Taryba turi svarų žodį skiriant narius į teismo tarybą.

Tarybos uždavinys teismų sistemos kokybės gerinimo srityje – skatinti vienodą įstatymų taikymą ir gerinti teismų sistemos kokybę. Taryba neturi jokių privalomų įgaliojimų dėl teismo sprendimų turinio dubliavimosi.

Taryba įgyvendina ir **bendrą patariamąją funkciją**. Ji konsultuoja vyriausybę dėl naujų įstatymų, susijusių su teismų sistema. Šiuo klausimu vyksta nuolatinės konsultacijos su teismų tarybomis.

Nors Taryba turi oficialius įgaliojimus, jos ir teismų santykis neturėtų būti laikomas hierarchiniu. Pagrindinis Tarybos tikslas – teikti paramą savo funkcijas atliekantiems teismams. Siekdama užtikrinti, kad įvairios funkcijos būtų tinkamai atliktos, Taryba nuolat konsultuojasi su teismų pirmininkais, vykdomaisiais direktoriais, skyrių vadovais ir Atstovų taryba (patariamuoju organu, kurį sudaro teismų atstovai).

Teismų rūšys. Trumpas aprašas

Apygardos teismai

Tiesu sistėmas organizacija – tiesu sistėmas

Tiesu administracija

Tiesu iestāžu padome ir daļa no tiesu sistēmas, taču tā nespiež tiesu. No tieslietu ministra tai ir nodota atbildība par vairākiem uzdevumiem. Šie uzdevumi ir operatīvi, un tie ietver budžeta sadali, finanšu pārvaldību, personālpolitiku, informācijas un komunikāciju tehnoloģiju (IKT) un telpu pārvaldi. Padome atbalsta tiesas, kad tās veic savus uzdevumus šajās jomās. Tās uzdevums arī ir sekmēt tiesu sistēmas kvalitāti un ieteikt jaunus tiesību aktus, kas ietekmē tiesu sistēmas pārvaldīšanu. Padome arī pārstāv tiesu iestādes publiskās un politiskās debatēs.

Padomes **uzdevumi** ir saistīti ar tiesu sistēmas pārvaldības operatīvu darbību (termina plašākajā nozīmē), budžeta jautājumiem un tiesu organizācijas kvalitātes aspektiem.

Padomei ir galvenā loma sagatavojot, izpildot un atskaitoties par tiesu sistēmas budžetu. Budžeta sistēma ir pamatota ar Padomes darba slodzes mērījumu sistēmu. Padome veicina un uzrauga operatīvo procedūru izstrādi tiesu darba ikdienas vadīšanā. Konkrētie minētie uzdevumi ir personālpolitika, uzturēšanās, IKT un ārlietas. Padomei ir vairākas oficiālas, likumīgas pilnvaras, kas ļauj veikt šos uzdevumus. Piemēram, Padome ir pilnvarota izdot saistošus vispārīgus norādījumus attiecībā uz operatīvās darbības politiku, lai gan tā cenšas izmantot šīs pilnvaras pēc iespējas mazāk.

Padome ir atbildīga par juridisko un tiesu ierēdņu pieņemšanu darbā, atlasī un mācībām. Tā veic savus uzdevumus šajās jomās, pastāvīgi konsultējoties ar tiesu padomēm. Padomei ir liela nozīme, ieceļot tiesas padomes locekļus.

Padomes uzdevums attiecībā uz tiesu iestāžu sistēmas kvalitāti ietver tiesību aktu vienādu piemērošanu un tiesu sistēmas kvalitātes uzlabošanu. Ņemot vērā iespējamo tiesu lēmumu satura pārklāšanos, šajā jomā Padomei nav obligātu pilnvaru.

Padomei arī ir jāpilda **vispārēja padomdevēja uzdevums**. Tā valdību informē par jauniem tiesību aktiem, kam ir ietekme uz tiesu sistēmu. Šis process notiek, nepārtraukti konsultējoties ar tiesu padomju locekļiem.

Lai gan Padomei ir oficiālas pilnvaras, attiecības starp Padomi un tiesām nevajag uzskatīt par hierarhiskām. Padomes pašas noteiktais galvenais mērķis ir tiesu atbalsts saistībā ar to uzdevumiem. Lai nodrošinātu dažādo uzdevumu pareizu izpildi, Padome regulāri konsultējas ar tiesu priekšsēdētājiem, izpilddirektoriem, sektoru vadītājiem un Pārstāvju padomi (padomdevēja iestāde, ko veido pieci tiesu pārstāvji).

Tiesu veidi – Tiesu apraksts

Apgabaltiesas

Nīderlande ir sadalīta 11 apgabalos un katrā no tiem ir sava tiesa (*rechtbank*). Katrai tiesai ir vairāki tiesu apakšapgabali (*kantonlocaties*). Apgabaltiesu veido maksimums pieci sektori. Katrā tiesā ir administratīvo lietu sektors, civillietu sektors, krimināllietu sektors un apakšapgabalu sektors. Ģimenes un nepilngadīgo lietas parasti iekļauj atsevišķā sektorā, dažkārt atsevišķā sektorā ir iekļautas lietas, kas ir saistītas ar ārvalstniekiem piemērojamiem tiesību aktiem. Par šiem jautājumiem lemj tiesas vadība.

Sektori

Apakšapgabalu sektors

Parastam pilsonim ir samērā vienkārši iesniegt lietu izskatīšanai apakšapgabalu sektorā. Tas nozīmē, ka katram pilsonim ir tiesības lietā sevi aizstāvēt pašam, un nav nepieciešams advokāts, kas to pārstāvētu tiesā. Civiltiesību kontekstā apakšapgabala tiesnesis izskata lietas saistībā ar nomu, pirkšanu uz nomaksu un nodarbinātību, kā arī strīdus, , taip pat visus ginčus dēl sumų iki 25 000 EUR.

Krimināltiesībās apakšapgabala tiesnesis izskata tikai mazāk smagus pārkāpumus. Parasti šādās lietās policija vai valsts prokurors ir piedāvājis izlīgumu. Ja apsūdzētais nepieņem šādu piedāvājumu, lieta nonāk izskatīšanai pie apakšapgabala tiesneša. Apakšapgabala tiesnesis parasti paziņo mutisku lēmumu uzreiz pēc sēdes.

Krimināltiesības

Tiesneši krimināltiesību sektorā izskata lietas, ko neuzņemas apakšapgabala tiesneši. Šādas lietas izskata viens tiesnesis vai tiesa pilnā sastāvā ar trīs tiesnešiem. Tiesa pilnā sastāvā izskata sarežģītākas lietas un lietas, kurās prokurors pieprasa sodu, kas ilgāks par vienu gadu ieslodzījumā.

Civiltiesības/ģimenes tiesības

Civiltiesību sektorā arī izskata lietas, kas nav konkrēti piešķirtas apakšapgabala tiesnesim. Parasti šādas lietas izskata viens tiesnesis, taču līdzīgi kā iepriekš par sarežģītākām lietām lemj tiesa pilnā sastāvā ar trīs tiesnešiem. Vairākās apgabaltiesās ir atsevišķs sektors ģimenes un mazgadīgo lietām, ja šādu lietu daudzums ir ievērojams.

Administratīvās tiesības

Atskaitot nedaudz izņēmumu, administratīvos strīdus izskata apgabaltiesā; daudzām lietām pirms izskatīšanas administratīvo tiesību sektorā tiek veikta iebildumu procedūra administratīvo institūciju aizgādībā. Šīs lietas parasti izskata viens tiesnesis, taču līdzīgi kā iepriekš apgabaltiesa var nolemt iecelt trīs tiesnešus lietai, kas ir sarežģīta vai kurā iesaistīti būtiski jautājumi. Ja konkrētā apgabaltiesā nav atsevišķs sektors, kas nodarbojas ar lietām saistībā ar tiesību aktiem attiecībā uz ārvalstniekiem, šādas lietas izskata administratīvo lietu sektorā vai tā struktūrvienībā. Lietās, kurās iesaistītas amatpersonas un sociālā nodrošinājuma jautājumi, apelāciju drīkst izskatīt īpaša apelācijas instances tiesa – Centrālā apelācijas tiesa, un vairumā citu gadījumu – Valsts padomes administratīvās tiesvedības nodaļa.

Apelācijas tiesas

11 apygardų yra paskirstytos į keturias Apeliacinio teismo jurisdikcijas sritis: Hagos, Amsterdamo, Arnhem-Leeuwarden ir 's-Hertogenbosch. Saistībā ar krimināltiesībām un civiltiesībām apelācijas tiesas tiesneši izskata tikai tādas lietas, kurās iesniegta apelācija par apgabaltiesas spriedumu. Apelācija tiesa atkārtoti pārbauda lietas faktus un izdara savus secinājumus. Vairumā gadījumu apelācijas tiesas lēmumu var apstrīdēt, iesniedzot kasācijas sūdzību Nīderlandes Augstākajā tiesā. Papildu krimināllietām un civillietām apelācijas tiesa administratīvās tiesas statusā izskata apelācijas pret nodokļu noteikšanu.

Īpašās tiesas

Centrālā apelācijas tiesa ir apelācijas padome, kas pārsvarā ir aktīva juridiskās jomās, kas attiecas uz sociālo nodrošinājumu un civildienestu. Šajās jomās tā ir augstākā tiesu iestāde. Tiesa atrodas Utrehtā.

Tirdzniecības un rūpniecības apelācijas instances tiesa ir īpaša administratīvā tiesa, kas pieņem lēmumu strīdos saistībā ar sociāli ekonomiskām administratīvajām tiesībām. Turklāt šī apelācijas tiesa pieņem lēmumus apelāciju gadījumos saistībā ar īpašiem likumiem, piemēram, Konkurences likumu un Telekomunikāciju likumu. Tiesa atrodas Hāgā.

Augstākā tiesa

Nīderlandes Augstākā tiesa, kas atrodas Hāgā, pārbauda, vai zemākas instances tiesa, pieņemot savu lēmumu, pareizi piemērojusi likumu. Šajā posmā zemākas instances tiesas atklātie fakti šajā lietā vairs netiek apspriesti. Tādēļ kasācijas sūdzība pilda svarīgu funkciju, veicinot likumu vienotību.

Juridiskās datubāzes

Informāciju var atrast tīmekļa vietnē, kas paredzēta [Nīderlandes tiesu sistēmai](#).

Judikatūra iekļauta [juridiskajā datubāzē](#).

Vai piekļuve datubāzēm ir bez maksas?

Jā, piekļuve ir bez maksas.

Saites

[Rechtspraak](#)

[Skyriai](#)

Apygardos

Paprastiem piliečiams gana paprasa pasiekti, kad jų bylos būtų nagrinėjamos apygardos skyriuje. Tai reiškia, kad jie patys gali vesti savo bylą teisme be advokato. Civilinės teisės atveju apygardos skyriaus teisėjas nagrinėja bylas, susijusias su nuomos mokesčiu, pirkimu (pardavimu) išsimokėtina ir darbo santykiais, taip pat išieškomomis sumomis iki 5 000 EUR.

Baudžiamosios teisės atveju apygardos skyriaus teisėjas nagrinėja tik smulkius nusižengimus. Dažniausiai tai yra bylos, kai policija ar prokuroras siūlo šalims susitarti. Jeigu kaltinamasis atsisako priimti tokį pasiūlymą, bylą nagrinėja apygardos teisėjas. Apygardos teisėjas dažniausiai paskelbia sprendimą žodžiu iš karto po posėdžio.

Baudžiamosios teisės

Baudžiamosios teisės skyriaus teisėjai nagrinėja tas bylas, kurių nenagrinėja apygardos skyriaus teisėjas. Tokios bylos gali būti nagrinėjamos vieno teisėjo arba trijų teisėjų visos sudėties kolegijos. Visos sudėties teisėjų kolegija nagrinėja sudėtingesnes bylas, taip pat visas bylas, kuriose prokuroras prašo skirti didesnę nei vienerių metų įkalinimo bausmę.

Civilinės teisės (šeimos teisės)

Civilinių bylų skyrius irgi nagrinėja bylas, kurios nėra aiškiai paskirtos apygardos teisėjui. Didžiąją jų dalį nagrinėja vienas teisėjas, tačiau sudėtingesnės bylos taip pat nagrinėjamos trijų teisėjų visos sudėties kolegijos. Daugelyje apygardos teismų yra atskiras skyrius, skirtas šeimoms ir paauglių teisės byloms (kai tokių bylų yra daug).

Administracinės teisės

Be keleto išimčių, administracinius ginčus nagrinėja apygardos teismas; dažnai bylos nagrinėjimas administracinės teisės skyriuje vyksta po prieštaravimų sprendimo administracinėse institucijose. Paprastai tokios bylos svarstomos vieno teisėjo, tačiau apygardos teismas gali priimti sprendimą paskirti tris teisėjus, jei byla yra sudėtinga ar susijusi su pagrindiniais principais. Jeigu konkrečiame apygardos teisme nėra atskiro skyriaus, skirto nagrinėti bylas, kurioms taikoma su užsieniečiais susijusi teisė, tokias bylas nagrinėja administracinės teisės skyrius ar jo padalinys. Kai bylos yra susijusios su valstybės tarnautojais ar socialinės apsaugos klausimais, apeliacinį skundą galima perduoti Centriniam apeliaciniam teismui, o beveik visais kitais atvejais – Valstybės tarybos administracinės jurisdikcijos skyriui.

Apeliaciniai teismai

19 apygardų padalintos į penkias Apeliacinio teismo jurisdikcijos zonas: Hagos ir Amsterdamo – vakaruose, Arnhemo – rytuose, Hertogenbošo – pietuose ir Leuwardeno – šiaurėje. Apeliacinio teismo teisėjai nagrinėja tik tas baudžiamąsias ir civilines bylas, kuriose skundžiamas apygardos teismo priimtas sprendimas. Apeliacinis teismas dar kartą išnagrinėja bylos faktus ir padaro išvadas. Dažniausiai Apeliacinio teismo sprendimą galima ginčyti kasacine tvarka kreipiantis į Nyderlandų Aukščiausiąjį Teismą. Be baudžiamųjų ir civilinių bylų, Apeliacinis teismas nagrinėja visus apeliacinius skundus dėl mokesčių įvertinimo, neperžengdamas administracinio teismo kompetencijos.

Specializuoti teismai

Centrinis apeliacinis teismas yra apeliacinė kolegija, kuri daugiausia dirba teisės srityse, susijusiose su socialine apsauga ir valstybės tarnyba. Šiose srityse ji yra aukščiausia teismų institucija. Teismas įsikūręs Utrechte.

Darbo ir prekybos ginčų teismas yra specialus administracinis teismas, priimantis sprendimus dėl ginčų socialinės ir ekonominės administracinės teisės srityje. Be to, šis apeliacinis teismas priima sprendimus dėl apeliacinių skundų, susijusių su konkrečiais įstatymais, kaip antai Konkurencijos įstatymu ar Telekomunikacijų įstatymu. Teismas įsikūręs Hagoje.

Aukščiausiasis Teismas

Hagoje įsikūręs Nyderlandų Aukščiausiasis Teismas nagrinėja, ar priimdami sprendimus žemesnės instancijos teismai tinkamai taikė įstatymus. Šiame etape žemesnės instancijos teismo nustatyti bylos faktai nebenagrinėjami. Taigi kasacinis skundas atlieka svarbų vaidmenį siekiant teisės vienovės.

Teisinių duomenų bazės

Informacijos rasite [Nyderlandų teismų sistemai](#) skirtoje interneto svetainėje.

Informacijos apie teismų praktiką rasite bendroje [teisinių duomenų bazėje](#).

Ar šiomis duomenų bazėmis galima naudotis nemokamai?

Taip, prieiga yra nemokama.

Susijusios nuorodos

Rechtspraak

Paskutinis naujinimas: 07/03/2016

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisiima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.